NORAKSTS
Lieta Nr. A 421011509
A 04398-10/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā, 2010.gada 23.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska

piedaloties pieteicējai *K.Š.* un viņas pilnvarotajai pārstāvei *I.J.*,
atbildētāja Rīgas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Rīgas Domes pilnvarotajai pārstāvei *E.H.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *K.Š.* pieteikuma par Rīgas Domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisijas 2009.gada 12.oktobra lēmuma Nr.19 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Rīgas Domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisija (turpmāk – atbildētājs) 2009.gada 12.oktobrī pieņēma lēmumu Nr.19 (turpmāk – Lēmums), ar kuru nolēma anulēt ziņas par *K.Š.* (turpmāk – pieteicēja) deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, pamatojoties uz Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot to atcelt.

Pieteicēja nepiekrīt Lēmumā norādītajam, ka ņemot vērā, ka pieteicējas dzīvesvieta ir pie mātes un saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma normām, deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšana nerada civiltiesiskas sekas, kā arī secinātajam, ka ir zudis tiesiskais pamats pieteicējas dzīvesvietas deklarācijai */adrese/*.

Šāds atbildētāja secinājums ir nepamatots un pilnīgi prettiesisks, jo saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otrajā daļā noteikto, pieteicējas tiesiskais pamats dzīvesvietas deklarēšanai */adrese/*, ir 2003.gada 30.oktobra Dzīvojamās telpas īres līgums, saskaņā ar kura 7.punktu, pieteicēja ir tiesīga dzīvot dzīvoklī un deklarēt tajā savu dzīvesvietu. Minētais līgums joprojām ir spēkā esošs, nav ticis izbeigts ne savstarpējas vienošanās ceļa, ne arī ceļot attiecīgu prasību tiesā.

Bez tam, saskaņā ar likuma „Par dzīvojamo telpu īri" 10.[1]panta trešo daļu, *A.Š.* (turpmāk – Trešā persona) kā īrnieka ģimenes loceklis pats nav tiesīgs celt prasību par pieteicējas izlikšanu (tādējādi izbeidzot tiesisko pamatu dzīvokļa lietošanai) no dzīvokļa */adrese/*, jo pieteicējas uzturēšana ir Trešās personas likumisks pienākums.

Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta pirmā daļa nosaka, ka dzīvesvieta ir jebkura personas brīvi izraudzīta ar nekustamo īpašumu saistīta vieta (ar adresi), kurā persona labprātīgi apmetusies ar tieši vai klusējot ieteiktu nodomu tur dzīvot, kurā dzīvot tai ir tiesisks pamats un kuru šī persona atzīst par vietu, kur tā sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību, savukārt, minētā panta trešā daļa nosaka, ka nepilngadīga bērna dzīvesvieta ir vecāku (aizbildņu) dzīvesvieta, ja vecāki (aizbildņi) nav deklarējuši viņa dzīvesvietu citur.

Pieteicējas dzīvesvieta ir deklarēta pie tēva */adrese/*, kur viņai ir tiesisks pamats dzīvot un deklarēt savu dzīvesvietu. Minētajā adresē atrodas pieteicējas mantas, šī dzīvesvieta atrodas netālu no pieteicējas skolas, nepieciešamības gadījumā viņa tur apmetas un šajā adresē pieteicēja viennozīmīgi ir sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti vai pašvaldību. Dažkārt gadās

situācija, ka pieteicēja, bez iepriekšējas saskaņošanas, nevar iekļūt dzīvoklī, jo Trešā persona ir nomainījusi dzīvokļa atslēgas.

Pieteicējas papildus dzīvesvieta ir deklarēta pie mātes atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 8.panta ceturtajai daļai.

Starp pieteicējas māti *Z.B.* un tēvu (Trešo personu) noslēgtās vienošanās 10.punktā minētais tika norādīts vienīgi ar nolūku noteikt, kurš no vecākiem īstenos bērna ikdienas aizgādību. Šis vienošanās punkts neparedzēja to, ka pieteicēja zaudē dzīvokļa */adrese/*, lietošanas tiesības un ir no tā izdeklarējama. Uz šādu pušu gribu norāda arī vienošanās 7.punkts, kas nosaka, ka Trešās personas nāves gadījumā īrnieka tiesības un pienākumi pāriet pieteicējai.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2010.gada 22.janvārī saņemtajā rakstveida paskaidrojumā atbildētājs pieteikumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu Lēmumā minēto apsvērumu dēļ.

Atbildētājs norāda, ka pieteicējas dzīvesvieta deklarēta 1999.gada 27.maijā */adrese/,* un 2007.gada 27.decembrī norādīta papildus adrese */adrese/*.

Trešās personas pilnvarotā persona *I.K.* jau 2008.gada 30.septembra iesniegumā lūdza anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu */adrese/,* un informēja, ka pēc laulības šķiršanas ar *Z.Š.*, pieteicēja dzīvo pie mātes *Z.Š.* (*B.*). Trešā persona ir I grupas invalīds un nevar saņemt sociālos pabalstus.

Saskaņā ar atbildētāja rīcībā esošo informāciju, starp Trešo personu un *Z.B.* (bijusi *Š.*) 2004.gada 20.maijā noslēgta Vienošanās, kuras 10.punktā puses vienojušās par meitas (pieteicējas) dzīvesvietu pie mātes. Vadoties no *Z.B.* sniegtajām ziņām, pieteicēja dzīvo pie mātes un reizēm viesojas pie tēva. Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 6.pants nosaka personas pienākumu deklarēt savu dzīvesvietu, lai atbilstoši likuma 1.pantā noteiktajam likuma mērķim, proti, lai persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Ņemot vērā, ka pieteicējas dzīvesvieta ir pie mātes un saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma normām, deklarētās dzīvesvietas ziņu anulēšana nerada civiltiesiskas sekas, atbildētajs secināja, ka ir zudis tiesiskais pamats pieteicējas dzīvesvietas deklarācijai */adrese/*.

[4] Tiesas sēdē pieteicēja pieteikumu uzturēja pamatojoties uz pieteikumā norādītajiem argumentiem.

Tiesas sēdē atbildētāja pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā tiesai norādītajiem argumentiem.

Trešā persona uz tiesas sēdi nebija ieradusies. 2010.gada 15.februārī sastādīta telefonogramma, no kuras izriet, ka Trešā persona telefoniski informējusi, ka uz tiesas sēdi ierasties nevarēs veselības stāvokļa dēļ. 2010.gada 12.martā saņemts iesniegums no Trešās personas ar lūgumu lietu izskatīt bez Trešās personas klātbūtnes.

Pieteicēja un atbildētāja pilnvarotā pārstāve paskaidroja, ka lietu var izskatīt bez Trešās personas klātbūtnes.

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka lietu ir iespējams izskatīt bez Trešās personas klātbūtnes.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumu, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir apmierināms, turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Tiesa lietā konstatē turpmāk minētos lietas apstākļus.

[6.1] 2003.gada 30.oktobrī noslēgts dzīvojamās telpas īres līgums starp mājas īpašnieku *S.M.* un *Z.Š.* par dzīvojamo telpu */adrese/* izīrēšanu. Līgums noslēgts līdz 2053.gada 1.janvārim. Līgumā 7.punktā norādīts, ka *Z.Š.*, *K.Š.* un *A.Š.* tiesīgi dzīvot un deklarēt savu dzīvesvietu minētajā dzīvoklī.(lietas lapa 15-18.)

[6.2] 2004.gada 20.maija vienošanāss starp *Z.Š.* un Trešo personu, kuras 7.punktā noteikts, ka puses vienojas, ka pārslēdzot ar dzīvojamās mājas */adrese/*, īpašnieku 2003.gada 30.oktobrī noslēgto dzīvojamās telpas īres līgumu vai noslēdzot pārjaunojuma līgumu par īres un lietošanas tiesībām uz dzīvokli */adrese/*, uz Trešās personas vārda, līdzšinējā īres līguma redakcija papildināma ar līguma punktu, kas nosaka, ka īrnieka (Trešās personas) nāves gadījumā īres līgumā noteiktās tiesības un pienākumi pāriet Trešās personas un *Z.Š.* meitai (pieteicējai). (lietas lapa 11-13)

[6.3] Rīgas Latgales priekšpilsētas tiesas 2004.gada 10.decembra spriedums, ar kuru šķirta starp *Z.Š.* (*B.*) un Trešo personu 1989.gada 15.jūlijā reģistrētā laulība. Tiesas spriedums stājies likumīgā spēkā 2005.gada 4.janvārī. (lietas lapa 31-32)

[6.4] Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas 2007.gada 24.janvāra Izziņa, ar kuru trešā persona atzīta par I grupas invalīdu.(lietas lapa 29-30)

[6.5] 2008.gada 2.aprīļa Rīgas rajona tiesas spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu lietā C33076208. (lietas lapa 33-37)

[6.6] Trešās personas iesniegums atbildētajam, kurā lūdz anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, un informē, ka pēc laulības šķiršanas ar *Z.Š.*, pieteicēja dzīvo pie mātes *Z.Š.* (*B.*). Trešā persona ir I grupas invalīds un nevar saņemt sociālos pabalstus. (lietas lapa 28)

[6.7] *Z.B.* 2009.gada 5.oktobra iesniegumā atbildētājam norāda, ka pieteicējai kopš 2007.gada norādīta papildus adrese */adrese/*, kur viņa dzīvo ar māti *Z.B.*, dzīvoklī */adrese/* atrodas daļa no pieteicējas personīgām mantām, pēdējo reizi pieteicēja ir apmeklējusi dzīvokli 2009.gada 12.septembrī. Mājas */adrese/* īpašnieks *S.M.* ir informēts par šo situāciju un nepiekrīt, ka bez viņa ziņas mēģina izdeklarēt nepilngadīgo meiteni. Īres līgums no 2003.gada ir noslēgts ar *Z.B.*. Tā kā dzīvoklī */adrese/*, Trešā persona ir nomainījis atslēgas, pieteicēja dzīvoklī var iekļūt tikai pēc iepriekšējas saskaņošanas, kas ierobežo viņas tiesības, tādējādi lūdz atbildētāju neanulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu. (lietas lapa 28-39)

[6.8] Ar atbildētāja Lēmumu nolemts anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu */adrese/*, pamatojoties uz Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu.

[7] Tiesa konstatē, ka lietā ir strīds par to, vai atbildētājs bija tiesīgs anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu, proti, vai pieteicējai ir zudis tiesiskais pamats dzīvot dzīvoklī */adrese/*.

[8] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmo daļu ziņas par deklarēto dzīvesvietu iestāde anulē, ja:

1) dzīvesvietas deklarētājs vai viņa likumiskais pārstāvis, vai dzīvesvietas deklarētāja vai viņa likumiskā pārstāvja pilnvarota persona, deklarējot dzīvesvietu, sniegusi nepatiesas ziņas;

2) attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā.

Izskatāmajā gadījumā ir atbildētājs ir piemērojis Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu, tādēļ tiesai vispirms ir jānoskaidro, kas veido tiesisku pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā. Lai izvērtētu pārsūdzētā Lēmuma tiesiskumu, tiesai ir jāpārliecinās, vai uz pārsūdzētā Lēmuma pieņemšanas brīdi bija iestājušies Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktā minētie apstākļi.

[9] Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 3.panta otro daļu personai ir tiesisks pamats apmesties uz dzīvi noteiktā nekustamā īpašumā, ja tai pieder šis nekustamais īpašums, attiecībā uz to ir noslēgts īres vai nomas līgums vai šā īpašuma lietošanas tiesības tā ieguvusi uz laulības, radniecības, svainības vai cita likumiska vai līgumiska pamata.

Savukārt minētā panta trešā daļa nosaka, ka nepilngadīga bērna dzīvesvieta ir vecāku (aizbildņu) dzīvesvieta, ja vecāki (aizbildņi) nav deklarējuši viņa dzīvesvietu citur.

Lietā nav strīda, ka pieteicēja ir Trešās personas meita, kā arī par to, ka pieteicēja kā *Z.Š.* (*B.*) un Trešās personas nepilngadīgais bērns iemitinājās dzīvojamā telpā */adrese/*, uz tiesiska pamata, turklāt pieteicējas tiesības dzīvot dzīvoklī */adrese/*, un deklarēt tajā savu dzīvesvietu ir

ietvertas 2003.gada 30.oktobra dzīvojamās telpas īres līgumā, kura 7.punktā pieteicēja citastarpā ir norādīta kā persona, kura ir tiesīga minētajā dzīvoklī dzīvot un deklarēt dzīvesvietu.

Turklāt, tiesa konstatē, ka starp pieteicējas māti (*Z.Š.*) un tēvu (Trešo personu) 2004.gada 20.maijā noslēgtās Vienošanās 6. un 7.punkts viennozīmīgi norāda uz pušu savstarpēju vienošanos par to, ka *Z.Š.* patur tiesības sešu mēnešu laikā no šīs vienošanās parakstīšanas dienas, deklarēt savu dzīvesvietu */adrese/*, un lietot šo dzīvokli, kā arī puses ir vienojušās, ka Trešās personas nāves gadījumā īres līgumā noteiktās tiesības un pienākumi pāriet uz pieteicēju.

No minētā tiesa secina, ka pirmkārt ir spēkā 2003.gada 30.oktobra īres līgums, kurš paredz pieteicējas tiesības dzīvot un deklarēt dzīvesvietu */adrese/*, kā arī minētās pieteicējas tiesības apliecina starp pieteicējas vecākiem – *Z.Š.* un Trešo personu 2004.gada 20.maijā noslēgtā Vienošanās, no kuras izriet, ka pieteicējas mātei *Z.Š.*, kā arī pieteicējai, jo tajā laikā pieteicēja vēl bija nepilngadīga, ir tiesības dzīvot minētajā dzīvoklī un deklarēt tur savu dzīvesvietu. Turklāt no minētās vienošanās izriet, ka Trešās personas nāves gadījumā tieši pieteicēja kļūst par minētā dzīvokļa īrnieci ar visām no tā izrietošajām tiesībām un pienākumiem.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka ir konstatējams tiesiskais pamats pieteicējai dzīvot un deklarēt savu dzīvesvietu dzīvoklī */adrese/*.

[10] Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka ziņas par deklarēto dzīvesvietu iestāde anulē, ja attiecīgajai personai nav tiesiska pamata dzīvot deklarētajā dzīvesvietā, bet 12.panta trešā daļa noteic, ka kārtību, kādā iestāde anulē ziņas par deklarēto dzīvesvietu, nosaka Ministru kabinets.

Tādējādi, piemērojot Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu, iestādei ir pienākums pārliecināties, kas veido personas tiesisko pamatu dzīvot deklarētajā dzīvesvietā un, vai personas tiesiskais pamats dzīvot deklarētajā dzīvesvietā ir zudis.

Konkrētajā gadījumā tiesa konstatē, ka atbildētājs Lēmumu pieņēmis pamatojoties uz Trešās personas iesniegumu, kurā lūgts anulēt ziņas par pieteicējas deklarēto dzīvesvietu dzīvoklī */adrese/*, jo Trešā persona nevar saņemt sociālo palīdzību.

Savukārt atbildētājs Lēmumā norādījis, ka pieteicējai ir zudis tiesiskais pamats pieteicējas dzīvesvietas deklarācijai */adrese/*, jo saskaņā ar 2004.gada 20.maija Vienošanās 10.punktu pieteicējas vecāki – *Z.Š.* un Trešā persona, vienojušies par pieteicējas dzīvesvietu pie mātes *Z.Š.*. Tiesas ieskatā, Trešās personas iebildumi pamatā ir vērsti uz to, ka pieteicējai nav tiesību būt deklarētai minētajā dzīvoklī, jo viņas dzīvesvieta tika noteikta pie mātes *Z.Š.*.

Kā jau tiesa iepriekš norādījusi, no 2003.gada 30.oktobra dzīvojamās telpas īres līguma un 2004.gada 20.maija Vienošanās, nepārprotami izriet pieteicējas tiesības dzīvot un deklarēt savu dzīvesvietu */adrese/*, turklāt lietā nav pierādījumu, ka minētās tiesības pieteicējai būtu zudušas.

Tādējādi, tiesa uzskata, ka izskatāmajā gadījumā starp pieteicēju un Trešo personu pastāv civiltiesisks strīds, līdz ar to vispirms ir Trešai personai minētais civiltiesiskais strīds ir jāatrisina vispārējās jurisdikcijas tiesā civilprocesuālā kārtībā, jo civiltiesisko attiecību pastāvēšanu vai neapstāvēšanu pēc būtības var izvērtēt vienīgi vispārējās jurisdikcijas tiesa, kuras secinājumi ir saistoši.

Savukārt pašvaldības kompetencē neietilpst civiltiesisku strīdu risināšana, tādēļ līdz brīdim, kamēr stāsies spēkā vispārējās jurisdikcijas tiesas spriedums, atbildētājs nav tiesīgs secināt, ka pieteicējai zudis tiesiskais pamats dzīvot */adrese/*.

Tādējādi izskatāmajā gadījumā pašvaldībai bija jārīkojas kā valsts pārvaldes iestādei savas normatīvajos aktos noteiktās kompetences ietvaros. Dzīvesvietas deklarēšanas iestādes kompetencē neietilpst izvērtēt civiltiesisko attiecību pastāvēšanu vai nepastāvēšanu personu starpā, kā arī to civiltiesisko darījumu tiesiskumu, uz kuru pamata persona ieguvusi nekustamā īpašuma lietošanas tiesības. Dzīvesvietas deklarēšana atbilstoši Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 2.panta otrajai daļai pati par sevi nerada nekādas civiltiesiskas sekas. Līdz ar to dzīvesvietas deklarēšana vai nedeklarēšana (ziņu par deklarēto dzīvesvietu anulēšana) nekādi neietekmē nekustamā īpašuma lietošanas tiesības – nedz rada, nedz izbeidz tās.

[11] Ņemot vērā visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājs nebija tiesīgs anulēt ziņas par pieteicēja deklarēto dzīves vietu, pamatojot Lēmumu ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 12.panta pirmās daļas 2.punktu, jo Lēmuma pieņemšanas brīdī atbildētāja rīcībā nav bijuši pierādījumi faktam, ka pieteicējai ir zudis tiesiskais pamats dzīvot dzīvoklī */adrese/*, kā arī lietas izskatīšanas gaitā tiesai šādi pierādījumi netika iesniegti.

Līdz ar to pārsūdzētais Lēmums ir atceļams kā prettiesisks, ar tā pieņemšanas dienu, un pieteikums ir apmierināms.

[12] Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmajā daļā ir noteikts, ka gadījumā, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Tā kā tiesa atzinusi pieteikumu par pamatotu, pašvaldībai saskaņā ar citēto tiesību normu uzliekams pienākums atmaksāt pieteicējai samaksāto valsts nodevu 20 latu apmērā (lietas lapa 6).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 253.panta pirmo daļu, 289. - 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt *K.Š.* pieteikumu par Rīgas Domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisijas 2009.gada 12.oktobra lēmuma Nr.19 atcelšanu.

Atcelt Rīgas Domes Personu dzīvesvietas reģistrācijas komisijas 2009.gada 12.oktobra lēmumu Nr.19 ar tā pieņemšanas dienu.

Piespriest no Rīgas pašvaldības par labu *K.Š.* samaksāto valsts nodevu Ls 20 (divdesmit latu) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā 20 dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Petrovska

Rīgā, 2010.gada 23.martā.